

henviste til Ministeren; men efter hvad jeg kan skjønne, kunne de Vedkommende godt spare at komme med deres Andragender; thi selv om de blive henviste til Ministeren, bliver der ikke taget Hensyn til Henvisningen. Jeg kunde nævne en hel Række af Exempler; jeg skal kun nævne den forhenværende Tilsynshavende for Post- og Telegrafvæsenet ved Stodborghus. Der er endvidere Folk, der have faaet deres Kreaturer nedslagne og nedslagtede. Finantsudvalget har ikke een, men flere Gange henvist dem til Ministeren, men der er intet Hensyn taget dertil. Det er derfor bedst, at det bliver gjort klart for Folk ude paa Landet og for Enhver, at det nytter ikke noget, at deres Andragende henvises til Ministeren; thi Resultatet bliver dog, at han lægger det ganske volig til Side. Hvad Fiskerierne angaar, da veed jeg ikke, hvorledes det gaar; men man kan se, at der ingen Penge er forlangt iaar, og det er dog en Sag, som der blev ført lange Forhandlinger om ifjor. Derefter skal jeg med nogle Ord henvende mig til den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Den første Post af ny at være, som møder os, er et Bidrag, stort 20,000 Kroner, til Opførelse af 2 Kapeller i Sønder-Dnne Sogn, samt 2,000 Kroner til Lønning af en residerende Kapellan. Fra Realitetens Side kan jeg ikke have Noget at indvænde mod denne Bevilling, saa meget mere, som jeg maa erkjende, at der virkelig er Trang tilstede. Hvis jeg derimod skulde indvænde Noget, saa skulde det være fra den Side, at, medens der er nok til Kirke- og Præstevæsenet paa anden Maade, saa skal Staten træde til her, hvor der virkelig er Trang tilstede. Dette er ganske vist en Indvending at gjøre, men jeg vil ikke lade de fattige Hedeboere lide derunder. Det forekommer mig nemlig, at man bør give der, hvor Trang er tilstede, idet det er ganske sikkert, at eet Kapel ikke kan afhjælpe den Mangel, som er tilstede, idet man jo vel kunde søge Midten i Sognet, men i den midterste Del ligger netop et stort Mosebrug; Savnet vil derfor først kunne afhjælpes ved 2 Kapeller; men samtidig jeg bemærker dette, kan jeg ikke undlade at gjøre opmærksom paa de mange Midler, som f. Ex. de formuende Kirker eie, og som, som det forekommer mig, ikke altid bestyres formaalstjenlig, idet der ikke søres det Tilfyn dermed, som dog ifølge Loven 19de Januar 1863 skulde søres dermed. Jeg skal f. Ex. nævne Roskilde Domkirke, den har en Kapital af ikke mindre end 700,000 Kroner og en aarlig Riende af 3,000 Pønder Byg, det er en aarlig Indtægt af mindst 60,000 Kroner. Denne Kirke, som er saa rig, har ikke en Gang været istand til at kunne vedligeholde de kongelige Gravkapeller. Først iaar efter lange og trange Forhandlinger er man naaet saa vidt, at, naar først Staten istandsætter Gravkapellerne, saa vil Domkirken endelig, men vel at mærke under mange Betingelser, vedligeholde dem. Men de mange Penge, hvad bru-

ges de da til? Derom fik vi for et Par Aar siden en Dplysning, som ganske vist var god til at faae Forstand af, men lidet lystelig at se paa, og det var den, at Kirkeinspektionen, i hvilken Domproff Gude er Formand, har foreslaaet og indstillet til Kirke- og Undervisningsministeriet, at Domproff Gude selv faar 4,000 aarlig af de Penge, som Roskilde Domkirke har. Vaade dette og mange andre Ting er for mig et Vidnesbyrd om, hvilken Indflydelse det har, i hvilke Hænder Administrationen befinder sig. Jeg tror nu meget vel, at, naar Loven af 19de Januar 1863 benyttes i sin fulde Udstrækning, og navnlig naar vi lægge Vægt paa, hvor Meget der skyldes til Sørø Ufavenskab af de formuende Kirker, vi derigjennem have et Middel til at komme til at føre en skrappere Kontrol med de omhandlede Kirker. Ogsaa for Kjøbenhavns Vedkommende trænges der vist til bedre Tilfyn; der er adskillige Kirker med Formue, med hvilke Tilfynet ikke er ganske i sin Orden. Jeg skal faaledes nævne Helliggeistkirke, der har en temmelig stor Formue. Man faae i Sommer i August Maaned, at der i Borgerrepræsentationen var fremsat Forslag fra Magistraten, som jo har Patronatet over adskillige Kjøbenhavnske Kirker, om at Gaderne ved Helliggeistkirke kunde blive regulerede. Det blev vedtaget i September Maaned, men vel at mærke paa Pladsens Beføstning omkring Helliggeistkirke. Der er Boder, som hidtil ere ubleiede for 1,400 Kr., og meget mere kunde der ubleies, naar den gamle Kirkegaard toges med i Betragtning; fik man nogen Erstatning derfor af Kjøbenhavns Kommune? Nei, ingen. Om det er approberet af Kirke- og Undervisningsministeriet, veed jeg ikke, det ser man ikke Noget om i Forhandlingerne. Frelserens Kirke er temmelig fattig; Kirken har endnu ikke faaet noget Varmeapparat, og Laarnet vedligeholdes kun simpelt; men der tog man for et Aar siden hele Kirkegaarden og byggede en Skole paa; Grunden skal efter Sigende være 25,000 Kr. værd. Jeg veed ikke, om det er den rigtige Maade at støtte Kjøbenhavns Kommune ved Hjælp af Kirkerne, men jeg tvivler derom; det forekommer mig, at Kjøbenhavns Kommune altid er meget villig til at vælte sine Byrder saa meget som muligt over paa Staten; men det forekommer mig tillige, at der i den Henseende nok kunde være Grund til at føre Indseende med, hvorledes Patronatsretten over vedkommende Kirker bruges. Det er isøvrigt ikke det eneste Exempel; jeg kan tage Trinitatis Kirke efter Dplysninger, der have foreligget. — Endelig kommer jeg til Almuehølesvæsenet og da først til de abnorme Skoler. Den høitærede Ministers Førgenger lovede meget Godt for disse Skolers Vedkommende. Finantsudvalget spurgte ham, om der var Haab om, at Blindeinstituttet og Døvstummeinstituttet kunde komme i ens Forhold til Staten, nu staa de nemlig i forskjelligt Forhold. Han svarede Ja, der var nær Udfigt til, at det kunde ske; og